

**UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”
CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE TEOLOGIE ROMANO-CATOLICĂ
ȘCOALA DOCTORALĂ „RELIGIE, CULTURĂ, SOCIETATE”**

TEZĂ DE ABILITARE

**CANDIDAT:
CONF. DR. NICOLETA SIMONA MARȚIAN,
UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”,
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚ ALE EDUCAȚIEI**

CLUJ-NAPOCA

2025

**UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”
CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE TEOLOGIE ROMANO-CATOLICĂ
ȘCOALA DOCTORALĂ „RELIGIE, CULTURĂ, SOCIETATE”**

**ACTUALITATEA
PEDAGOGIEI LUI ISUS -
LECTURĂ TEOLOGICĂ ȘI DIDACTICĂ**

**CANDIDAT:
CONF. DR. NICOLETA SIMONA MARȚIAN,
UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”,
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI**

CLUJ-NAPOCA

2025

REZUMAT

Lucrarea de față explorează tema actualității pedagogiei lui Isus, analizând modul în care metodele și principiile sale educative pot fi aplicate în formarea, comunicarea și trăirea credinței în contextul contemporan. Prin această abordare, lucrarea evidențiază cum învățătura lui Isus poate inspira practici educative actuale și poate ghida modul în care credința este trăită și împărtășită în societatea modernă. Studiul a încercat să ofere nu doar o analiză teologică și didactică a modului în care mesajul lui Cristos poate fi transmis astăzi, ci și o perspectivă asupra felului în care educația religioasă devine spațiu de transformare interioară, de libertate și de comuniune. Pedagogia lui Isus rămâne o sinteză vie între învățătură și exemplu, între cuvânt și gest, între conținutul revelației și modul său de transmitere. Prin aceasta, ea devine un model pentru orice act educativ autentic, capabil să pună în dialog rațiunea, afectivitatea și spiritul.

Am înțeles, de-a lungul cercetării, că pedagogia lui Isus nu se epuizează într-un sistem de metode, ci se definește printr-o atitudine existențială: disponibilitatea de a asculta, de a întâmpina și de a însoți. Isus nu predă doar adevăruri, ci cheamă la convertire; nu impune norme, ci deschide căi; nu formează discipoli dependenți, ci oameni liberi. Actualitatea acestei pedagogii constă tocmai în capacitatea ei de a uni dimensiunea spirituală cu cea antropologică, redând educației vocația ei originală – aceea de a face din cunoaștere o cale de întâlnire între persoane. Din această perspectivă, formarea religioasă devine o chemare la integralitate: dezvoltarea rațională, morală, estetică și spirituală a elevului nu sunt fragmente izolate, ci expresii ale aceleiași dorințe de plenitudine.

Cercetarea mea a încercat să arate cum se poate traduce această pedagogie evanghelică în limbajul didactic contemporan. Analizând diferite modele catehetice și experiențe educative, am constatat că eficiența nu se măsoară în cantitatea de informații transmise, ci în capacitatea de a trezi sensul interior al credinței. Educația religioasă, atunci când este fidelă spiritului evanghelic, devine un proces de trezire a conștiinței, un act de libertate și de iubire. În acest sens, orice manual, programă sau metodă didactică trebuie să rămână în slujba persoanei, a formării sale integrale. Nu există pedagogie creștină autentică în afara unei antropologii care respectă misterul și libertatea omului.

Parcursul meu profesional se desfășoară în continuitate cu vocația universitară și eclezială care a orientat întreaga mea activitate, integrând dimensiunea didactică și de cercetare într-un demers coerent de formare și de mărturie academică. Evoluția mea în cadrul Universității Babeș-Bolyai – de la preparator universitar în 1996 până la conferențiar în 2013 – reflectă un proces constant de dezvoltare profesională și de afirmare a competenței teologice și pedagogice. În paralel, am asumat responsabilități de reprezentare și de coordonare în structuri academice și ecleziale, contribuind la definirea și consolidarea identității educației religioase greco-catolice în context universitar.

Implicarea mea în organisme internaționale, în special în cadrul Echipei Europene de Cateheză (EEC), din care fac parte din anul 2000, a constituit un prilej de dialog teologic intercultural și de integrare a reflecției catehetice românești în spațiul european. Organizarea Congresului EEC la Cluj-Napoca, în 2024, sub egida UBB, a reprezentat un moment de referință pentru teologia educației din România. Totodată, activitatea desfășurată în Comisia de Etică a UBB (2013–2024) mi-a permis să contribui la consolidarea unei culturi instituționale bazate pe integritate, responsabilitate și excelență academică. În plan eclezial, implicarea în Comisia de Educație Catolică a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, a oferit ocazia de a elabora manuale, ghiduri metodologice și programe de formare care au modernizat predarea religiei și au promovat dialogul dintre teologie și științele educației.

Activitatea mea de cercetare s-a concretizat prin participarea la proiecte naționale și internaționale, între care proiectul IDEI – *Oportunități de valorizare a patrimoniului cultural transilvănean în predarea istoriei și religiei* (2009–2012), care a implicat stagii documentare la Viena, Londra și München. De asemenea, am contribuit la elaborarea unor documente strategice universitare privind etica academică și transparența procesului educațional, precum și la activitatea Centrului de Studii și Cercetări de Frontieră în Teologie, orientat spre cercetarea interdisciplinară și dezvoltarea programelor de formare.

În plan didactic și instituțional, am activat în numeroase comisii naționale și universitare, coordonând olimpiade, examene de grad didactic și programe de formare continuă pentru profesori. Am fost implicată activ în elaborarea programelor școlare pentru disciplina Religie – cultul greco-catolic și am contribuit la formarea noilor generații de educatori prin mentorat,

coordonare de practică pedagogică și activități de consiliere profesională. Recunoașterea acestor contribuții s-a reflectat în premiile și distincțiile obținute de-a lungul timpului – între care Premiul UBB pentru cea mai bună publicație, teza de doctorat (2007), Medalia „Iuliu Hossu” (2018), Diploma de excelență a Ministerului Educației (2022) și distincția „Pro Educatione” (2022).

În ce privește Propunere de dezvoltare profesională în contextul tezei *Actualitatea pedagogiei lui Isus: lectură teologică și didactică*, întreaga mea activitate se înscrie într-un efort de articulare a teologiei cu educația, de cultivare a unei pedagogii a sensului și de afirmare a valorilor creștine în formarea universitară. Prin cercetare, formare și implicare instituțională, am încercat să ofer un model de profesionalism și fidelitate față de misiunea universității, convinsă că educația religioasă, în spiritul pedagogiei lui Isus, rămâne un spațiu de libertate, comuniune și slujire a adevărului.

Întregul meu parcurs universitar și direcțiile de cercetare propuse se înscriu în orizontul temei *Actualitatea pedagogiei lui Isus: lectură teologică și didactică*, în care pedagogia evangheliei este înțeleasă ca sursă vie de inspirație pentru formarea educațională contemporană. Consider că pedagogia lui Isus oferă un model de educație centrat pe persoană, pe relație, pe libertate și pe comuniune – valori care fundamentează și propria mea viziune asupra dezvoltării carierei universitare. În acest sens, propunerea mea de dezvoltare profesională este îndreptată înspre continuarea cercetării modului în care mesajul evanghelic poate fi tradus în limbajul didactic actual, contribuind la formarea unei gândiri teologice dinamice și la înnoirea educației religioase.

Cercetarea viitoare va urmări aprofundarea dimensiunii teologico-pedagogice a educației, prin teme precum integrarea patrimoniului cultural și spiritual în predarea religiei, revalorizarea conceptului de pastorală turistică, precum și explorarea educației religioase în context intercultural și interreligios. Aceste direcții reflectă intenția de a aduce pedagogia lui Isus în dialog cu realitățile lumii de astăzi, oferind modele concrete de formare a tinerilor în spiritul libertății interioare și al discernământului spiritual. Totodată, prin proiecte interdisciplinare, cursuri inovatoare precum *Gândirea laterală în actul didactic* și *Design educațional nonformal*, și prin elaborarea de programe școlare moderne, îmi propun să arăt că educația religioasă, fidelă spiritului evanghelic, poate deveni o veritabilă școală a umanității și a sensului.

O dimensiune centrală a misiunii mele academice este formarea formatorilor, coordonarea tezelor de doctorat și consolidarea unei rețele de mentorat care să integreze reflecția teologică, cercetarea pedagogică și practica educațională. În spiritul pedagogiei lui Isus, formarea profesorilor de religie presupune nu doar transmiterea de cunoștințe, ci și cultivarea unei atitudini de slujire, discernământ și deschidere către celălalt. În plan internațional, îmi propun extinderea parteneriatelor academice și publicarea unor lucrări în limbi de circulație, pentru a aduce contribuția românească la dialogul teologic și educațional european.

În ansamblu, dezvoltarea mea profesională se construiește pe trei piloni fundamentali – cercetarea ca act de înnoire, aplicarea expertizei în școală și comunitate și formarea noilor generații de educatori ai credinței. Toate aceste direcții converg spre același ideal: actualizarea pedagogiei lui Isus ca paradigmă a unei educații integrale, capabile să unească teologia cu viața, rațiunea cu credința, știința cu speranța și cultura cu iubirea.